

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1919 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 13 december 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 17, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för tiden intill den 1 juli 1920

dels medgiva,

att, då för ändamål, för vars tillgodoseende enligt gällande lag om expropriation annan än kronan kan förpliktas avstå fastighet eller upplåta nyttjanderätt eller servitutsrätt därtill, erfordras, att kronan tillhörig mark tages i anspråk, Kungl. Maj:t må äga, utan riksdagens hörande i varje särskilt fall, förordna om avstående av marken eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till densamma;

dels ock besluta:

1:o) att för mark eller särskild rätt, som sålunda avstås eller upplåtes, lösen eller ersättning skall med nedan angivna undantag utgå efter ty i lagen om expropriation är föreskrivet och till beloppet bestämmas, då jordområde, som skall avstås eller vartill särskild rätt skall upplåtas, är obebyggt och understiger 5 hektar samt Kungl. Maj:t finner skäligt sådant medgiva, av tre gode män, av vilka länsstyrelsen i länet och sökanden, var för sig, utse en och domaren i orten den tredje, samt i annat fall av sådan nämnd, som omförmäles i berörda lag;

2:o) att i fråga om mark, som är avsedd att användas för framdragande av elektrisk ledning, utom vad under 1:o) stadgas, jämväl föreskrifterna i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola lända till efterrättelse;

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 10 saml. 1 häft. (Nr 1—3.)

3:o) att, där Kungl. Maj:t lämnat kommun, enskild person eller bolag tillstånd att inom riket anlägga järnväg, Kungl. Maj:t ock må, där så prövas lämpligt och utan avseende därå, om för järnvägens anläggning statsbidrag åtnjutes eller icke, ej mindre medgiva, att mark, som står under kronans omedelbara disposition eller tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, avstås utan annan ersättning till kronan, än att, därest och i den mån å marken växande skog ingår i överlåtelsen och Kungl. Maj:t icke finner skäl annorlunda medgiva, ersättning för sådan skog skall utgå efter Kungl. Maj:ts bestämmande, än även tillåta vederbörande att kostnadsfritt för anläggningen begagna sådana å kronans ägor belägna kalk- och stenbrott jämte grustäcker, som kunna vara disponibla;

4:o) att jämväl i övrigt, då fråga allenast är om begagnande av mark för ändamål, som förut nämnts, utan att marken avstås, det må ankomma på Kungl. Maj:t att, där omständigheterna därtill föranleda, medgiva undantag från den under 1:o) angivna regel; samt

5:o) att vad sålunda stadgats icke har avseende å de i 1 kap. 14 och 18 §§ av lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad berörda fall.

Utskottet.

1918 års lagtima riksdag har bifallit av Kungl. Maj:t gjord, tiden intill den 1 juli 1919 avseende framställning av enahanda innehåll som den ifrågavarande.

Enligt vad av berörda statsrådsprotokoll inhämtas, har departementschefen ansett ett liknande medgivande böra hos riksdagen äskas för ytterligare ett år eller intill den 1 juli 1920.

Utskottet, som icke har något att erinra mot framställningen ifråga, hemställer,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 januari 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.